

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

LX. Non est in mora, qui potest legitima exceptione se tueri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

11. *pr. C. Deposit.* Secundo Possessorio recuperanda agenti pro re, cujus possessione ab ipso ejus domino est dejectus, *l. 1. V. Sed post, C. Si per vim & l. Si quis 7. V. Quod si, C. ad L. Jul. de Adult.* Tertio; quia etiam heres à legatario legatum, quod is propria autoritate occupavit, repetens doli exceptione nequit submoveri, *l. 1. §. 2. ff. Quorum legatorum.* Marito quoque res quasdam dotales ab uxore amotas ab eadem repetenti eadem exceptio opponi non potest, *l. Si mulier 2. §. 3. ff. Rer. amot.* quantumvis hi omnes petant id, cujus restituendi obligatione tenentur.

6. Ad hæc tamen etiã expedita responsio est. Ad primum quidem; quia *l. Si quis cit.* ob bonæ fidei in deposito exuberantiam, sola ejus cum alia compensatio, deductio, & doli etiam exceptio, in rei dominio non fundata, denegatur: non retentio rei, cujus dominum ipsum depositarium esse, apparet; cum adversus depositarium, apud quem res sua deposita est, depositum nullam actionem deponenti pariat ad recipiendam possessionem rei, quam ipsius depositarii esse constat, per expressum textum *l. Qui rem suam 15. ff. Deposit.* Haunold. *Tom. 4. de J. & T. tract. 10. n. 818.*

Non magis urget alterum; quamvis enim communis plurium & rigore Juris spectatò verior Opinio sit, spoliatum etiam prædonem, Unde vi interdicto adversus ipsum dominum agentem, ante omnia restituendum; ac proinde, *l. 1. & l. Si quis 7. cit.* à proposita Regula exceptionem proditam favore publicæ tranquillitatis, sæpe adducendæ in discrimen, si insuper habitò judicis officio rerum domini jus sibi ipsi dicerent: quamvis, inquam, hoc ita sit, æquitate tamen spectatâ, prædones & alios possessores notoriè injustos adversus spoliatorem dominum

non restitui, ex aliorum numerò non pauciorum & magni nominis DD. sententia dictum est *Lib. 2. tit. 13. à n. 25.*

Neque vim contra Regulam habet exceptio doli ideo non obstat; quòd, id reddi, ejus interfit, ut deducat, quod ipsi ex lege Falcidia debetur, Bruneman. *in l. 1. cit. n. 89.* & quòd legatario aliquando relicta sit res una ex pluribus, ipsius arbitriò eligenda, Zæsius *ad l. 1. cit.* Maritus quoque eadem exceptione non submoveretur; quòd rem dotalem subtractam restitui ipsius maxime interfit, propter commoditatem dotis & medii temporis interfuturum ipsi debitum, Zæsius *in l. Dolo cit. n. 8.*

REGVLA LX.

Non est in Mora, qui potest legitima exceptione se tueri.

SUMMARIUM.

1. *Quis in mora dicatur, remissivè.*
2. *Affinis huic Regula Civilis.*
3. *Utriusque sensus, ratione,*
4. *Et objectorum solutione firmatus.*

In mora, sive morosus debitor dicitur, qui, cum se debere sciat, aut scire facile possit, nihilominus ab homine vel die interpellatus non solvit, aut præstat, quod debet, ut ad *Reg. Mora 25.* pluribus est explicatum.

Ceterùm hòc locò propositæ lucem non modicam affert, ab eaque vicissim accipit *Juris Civilis Regula 88.* cujus tenor est; *Nulla intelligitur mora ibi fieri, ubi nulla petitio est, vel, si qua est, exceptio ne elidi potest; cum, ut ejusdem *Juris Regula 112.* JCT.⁹ ait, Nihil interfit, ipsò Jure quæ actionem non habeat, an per exceptionem infirmetur.*

Quare

3. Quare non malè quis, Canonicam à Civili illa verbis duntaxat non sententia differre, asserat; sensus enim utriusque idem est, *In mora sive morosus non est, à quo solutio vel alicujus rei præstatio peti jure non potest, vel petenti opponi potest exceptio legitima, sive talis, qua à petitore per replicationem nequeat elidi*; Dynus *hic n. 2.* cujusmodi sunt exceptiones pacti de non petendo, doli mali, metus, jurisjurandi & similes: item; quòd debitum non sit liquidum, aut contractus à petitore non impletus: quòd solutionis tempus nondum advenit, vel ea aut compensatio sit facta: quòd, cum in tempore offerretur, non fuerit admitta: quòd eadem impossibilis aut justò difficilior sit &c. Ratio est; quia is, à quo solutio vel præstatio aliqua peti non potest: vel, si peti possit ac petatur, ne solvat, aut præstet, legitimam exceptionem defenditur, ad solutionem vel præstationem non obligatur; ac proinde solutionis vel præstationis omissione dilatione non delinquit, is autem, qui non delinquit, in mora sive morosus non est; cum mora sit delictum, & dolum vel culpam latam præsupponat, *l. Quòd re 5. ff. de Reb. credit. adeò; ut verè morosus furi ac prædatori æquiparetur, apud Barbofam Lib. 11. Axiomat. cap. 48. axiom. 7.*

4. Neque Regulæ sic declaratæ officit Primò; quòd morosus reputetur, *Qui litigare, hoc est, excipiendò in judicio se tueri maluit, quàm restituere*; *l. Nemo 32. in fine. ff. de V. O.* quia verba hæc exaudienda sunt de eo, qui litigare maluit, cum exceptione legitimam se tueri non posset; cum, qui legitimam tutus est, justè ad judicium provocet; eum autem, qui ad judicium justè provocat, in solvendi vel restituendi mora esse, apertè negetur *l. Si quis solutioni 24. pr. ff. de Usuris*; quòd ælione pulsatus rei possessor eam protè-

nus dimittere, jusque suum indefensum temere relinquere non teneatur, *l. Illud quoque 40. ff. de Heredit. petit. Gaill. Lib. 1. observat. 5. n. 5. & Bruneman. in l. cit. n. 1.*

Neque secundò; quòd in mora esse & contumax reputetur, qui à judice non suo in jus vocatus non comparet, *l. Si quis ex aliena 5. ff. de Judiciis*, quantumvis incompetentiæ exceptione legitima defendatur, *l. fin. ff. de Jurisdic.* quia, juxta dicta *Lib. 2. tit. 2. n. 18.* hoc verum non est casu, quòd exemptio à jurisdictione & Fori incompetentia notoria est; cum tali casu in jus vocanti impunè & justè quoque non pareatur, *l. fin. cit. & c. fin. de Constitut. in 6.* Casu autem, quòd illa notoria non est, à judice citatus comparere saltem tenetur ad opponendam incompetentiæ seu fori declinatoriam exceptionem, *l. Si quis cit. & l. Ex quacunque 2. ff. Si quis in jus Vocat.* Ut mirum non sit; quòd, si hoc casu non compareat, morosus reputetur.

Neque tertio; quòd hæres, à legatario pro re legata præstanda actione personali ex testamento conventus & condemnatus, ad fructuum post litem contestatam perceptorum restitutionem teneatur, *l. In fideicommissi 3. pr. ff. de Usuris*; ac proinde mora ei non noceat, quantumvis se tueri valeat exceptione, debitoribus ex actione personali condemnatis competente, ne intra certum tempus ad solvendum cogi possint, *l. Debitoribus 31. ff. de Rejudic.* Non, inquam, etiam hoc Regulæ officit; quia hæres ad fructuum illorum restitutionem non tenetur ratione moræ: sed, ne ex re legatarii & cum istius jactura locupletior fiat, contra *Reg. Locupletari 48.* ex declaratis; cum ei temporis dilatio jure concessa non sit ad captationem lucri sed, ut à damno præservetur, *Salycet. in l. In fideicommissi cit.*

REGU-